

Åtgärder

Livsmedels-
strategi

2.0

Åtgärdslista

Gemensamt för åtgärderna nedan är att de bidrar till livsmedelsstrategins mål. Vissa av åtgärderna finansieras genom livsmedelsstrategin som förstärktes med 80 mnkr årligen från och med 2025. Utöver detta görs också omfattande satsningar inom såväl forskning, innovation och klimat som ökad robusthet, som kompletterar dessa åtgärder.

Åtgärder som finansieras genom Livsmedelsstrategin 2.0

Genomförande

- Stärkta möjligheter till regionala initiativ. Utlysning under 2025 av medel till länsstyrelser samt regioner och Gotlands kommun som får möjlighet att utveckla sina regionala strategier (Tillväxtverket).
- Samordna den nationella och de regionala livsmedelsstrategierna och främja samverkan mellan aktörer i näringslivet, statliga myndigheter, regioner och länsstyrelser (Tillväxtverket).
- Följa upp och utvärdera utvecklingen av livsmedelskedjan utifrån livsmedelsstrategins mål. Utifrån denna åtgärd bistå med kunskap till Tillväxtverket för deras uppdrag att samordna livsmedelsstrategin (Jordbruksverket).

Fokusområde Ökad robusthet i livsmedelskedjan

- Särskild satsning på växtförädling och sortprovning av grödor för en ökad produktion av växtproteiner (Sveriges lantbruksuniversitet).
- En kraftsamling som ska förbättra jordbrukets vattenhushållning på kort och lång sikt, samtidigt som negativ miljöpåverkan begränsas. Kraftsamlingen ska bidra till att fler åtgärder i fält för förbättrad vattenhushållning genomförs (Jordbruksverket).
- Utarbeta förslag på kollektiv ersättning, eller annat stöd som inrymmer samordning och projektledning för större dikningsföretag. Åtgärden ska göra det enklare för samfällda dikningsföretag att söka och få stöd för förbättrad vattenhushållning i jordbruket (Jordbruksverket).

- Stärkt sjömatproduktion från yrkesfisket och vattenbruket samt den blå värdekedjan i Sverige, genom insatser som kan öka beredningen av fisk och vattenbruksproduktionen med begränsad miljöpåverkan samt stärka efterfrågan och snabba på produktutvecklingen (Jordbruksverket).
- Vidareutveckling av avelsarbetet på regnbåge för att förbättra den odlade fiskens egenskaper (Sveriges lantbruksuniversitet).
- Fortsatt finansiering av arbetet med att säkra tillgången till växtskyddsmedel för mindre användningsområden (Minor use) och arbetet vid växtskyddsrådet (Jordbruksverket).
- Fortsatt och ökat bidrag till Sweden Food Arena (Tillväxtverket).
- Analysera möjlig utveckling för att öka effektivitet och attraktivitet inom den kompetensutveckling som sker inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (Sveriges lantbruksuniversitet).
- Uppdrag att utveckla regional innovation och kunskapsöverföring. Syftet är att möjliggöra att livsmedelsföretag i hela landet får enklare tillgång till kunskap, kompetens och infrastruktur (RISE).
- Fortsatt arbete med förenkling med fokus på hela livsmedelskedjan genom utveckling av verksamt.se, inklusive Serverat (Tillväxtverket).
- Förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet (Tillväxtverket).
- Fortsätta utveckla insatser för att motverka livsmedelsfusk bland annat i syfte att öka konsumenternas förtroende för redligheten i livsmedelsproduktionen (Livsmedelsverket).
- Fortsatt arbete med förebyggande och effektiva åtgärder för att minska livsmedelsförluster och matsvinn i hela livsmedelskedjan (Livsmedelsverket).
- Underlätta möjligheterna för samarbete mellan relevanta myndigheter och lokala livsmedelsproducenter avseende offentliga måltider samt sprida goda exempel från pågående och tidigare projekt (Livsmedelsverket)

Fokusområde Exportfrämjande

- Inrätta ett Food Export Center som ska arbeta för att öka den svenska livsmedelsexporten och samordna livsmedelsexportfrämjande aktiviteter både på kort och lång sikt (Business Sweden).
- Utarbeta en kommunikationsplattform för att strategiskt positionera svensk livsmedelsproduktion, tydliggöra dess mervärden och samtidigt bidra till att öka attraktiviteten i livsmedelskedjan (Business Sweden).

- Genomföra ett främjandeprogram för livsmedellexportprogram som riktas till livsmedelsföretag (Business Sweden). I programmet ingår bland annat att:
 - inrätta Food Volume Growth Program, med syfte att ge livsmedelsföretag bättre förutsättningar att öka den svenska exportvolymen.
 - tillsätta livsmedellexportansvariga hos Business Sweden på potentiella utlandsmarknader.
 - bistå relevanta myndigheter i deras arbete med att öppna tredjelandsmarknader för export
- Genomföra exportfrämjande åtgärder tillsammans med näringslivet samt erbjuda kompletterande exportteknisk information (Business Sweden).
- Tillsättandet av nya lantbruksråd vid ambassader på strategiskt viktiga marknader, med syfte att undanröja hinder för svenska livsmedelsföretag.
- Ansvariga myndigheter ska effektivisera arbetet med exportgodkännande för svenska livsmedel och jordbruksvaror i syfte att underlätta för ökad export. Arbetet ska bidra till att nya marknader utanför EU öppnas och existerande exportmarknader utanför EU hålls öppna (Jordbruksverket och Livsmedelsverket).

Fokusområde Svensk kvalitet och gastronomi

- Fortsatt finansiering för en utveckling av offentliga måltider i syfte att främja hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion i offentlig sektor (Livsmedelsverket).
- Fortsatt finansiering av Nationellt centrum för mathantverk inom småskalig livsmedelsproduktion och förädling i syfte att stärka arbetet med småskalig livsmedelsförädling (Länsstyrelsen Jämtland-Eldrimner).
- Främjande av svensk gastronomi genom finansiering av det svenska deltagandet i kocktävlingen Bocuse d'Or och jordbruks- och livsmedelsmässan Grüne Woche. Även finansiering till Visit Sweden för att bistå Business Sweden i arbetet med att utarbeta en kommunikationsplattform för att strategiskt positionera svensk livsmedelsproduktion (Jordbruksverket och Visit Sweden).
- Nuvarande subventioner av jägares kostnader för analyser av trikin- och cesium-137 i vildsvinskött. Genomföra en utvärdering av nuvarande system för subventioner av kostnader för analyser av trikiner och cesium-137 i vildsvinskött, inklusive kretsen av ersättningsmottagare. Analysera behovet av och lämna förslag på eventuella ytterligare åtgärder som kan öka avsättningen av vildsvinskött (Livsmedelsverket).

- Slopad avgift för att ansöka om en skyddad beteckning för ett livsmedel för att underlätta för svenska livsmedelsföretag att kunna visa ett tydligt mervärde med sin produkt (Livsmedelsverket).

Andra åtgärder för ett stärkt genomförande är

- Ett livsmedelspolitiskt råd under ledning av landsbygdsministern har inrättats med företrädare för svenska livsmedelsföretag och branschorganisationer. En strategisk grupp för Livsmedelsstrategin 2.0 kommer ledas av landsbygdsministerns statssekreterare.
- För att stärka arbetet med regelförenkling har regeringen inrättat ett förenklingsråd som ska lämna förslag på regelförenklingar samt ett implementeringsråd för att undvika implementering över miniminivån och motverka omotiverade regelbördor samt minska administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader vid genomförande av EU:s regelverk i svensk rätt.
- Flera utredningar har tillsatts, bland annat i syfte att se över kontroll, avgifter och finansiering i delar av livsmedelskedjan, för att stärka jordbrukets konkurrenskraft och värna djurskyddet samt att förenkla tillståndsprocesser enligt miljöbalken.
- För att möta de särskilda utmaningarna som är förenade med livsmedelsproduktion i de norra delarna av Sverige kommer regeringen tillsätta en utredning med syfte att stärka lönsamhet, konkurrenskraft och produktion i norra Sverige.
- Flera myndigheter ska framöver redovisa hur myndigheten beaktar företagsperspektivet och livsmedelsstrategins mål i förenklingsarbetet.
- Boverket har fått i uppdrag att genomföra en analys av kommunernas tillämpning av den reglering i plan- och bygglagen (2010:900) som ger kommunerna möjlighet att styra var olika typer av handel, till exempel livsmedelshandel, får etablera sig i syfte att underlätta nyetablering.
- Förstärkt budget för den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitikerna för kvarvarande år av programperioden och Jordbruksverkets förvaltningsanslag under åren 2025–2027.
- Ett nytt investeringsstöd för att stödja jordbrukets insatser med att minska avgången av ammoniak och växthusgaser från jordbruket under åren 2025–2027 (Kväveklivet).
- Tillfälligt utökad nedsättning av skatt på så kallad jordbruksdiesel även under 2025.
- Gårdsförsäljning av alkoholdrycker föreslås tillåtas från 1 juli 2025, samtidigt som Systembolagets monopol värnas.
- Sänkt alkoholskatt för öl från oberoende småbryggerier från 1 juli 2025.

- Förstärkning av biogasstödet för bland annat produktion av gödselbaserad biogas fram till och med 2027.
- Resurser och förmågor som byggs upp specifikt för det civila försvaret kommer bidra till en ökad robusthet i jordbruket och livsmedelsförsörjningen.
- Sektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten är viktig inom det civila försvaret och får en rejäl ökning av medel kommande år. Dessa medel kommer omvandlas till konkreta förmågehöjande insatser som stärker samhällets motståndskraft och försörjningsförmåga.
- Betydande medel satsas på ökad robusthet inom primärproduktion, robusta livsmedelsbutiker samt beredskaps- och omsättningslager.
- Nationella forskningsprogrammet för livsmedel förlängs och förstärks till 2028.
- Inrättande av ett nationellt referenslaboratorium för diagnos av växtskadegörare åren 2025–2027 påbörjas vid Statens veterinärmedicinska anstalt.
- Tillgången på veterinärer dygnet runt i hela landet säkerställs, genom förstärkt budget 2025–2027. Ytterligare medel till driften av Universitetsdjursjukhuset vid Sveriges lantbruksuniversitet tillförs från och med 2025.
- Sveriges lantbruksuniversitet har getts rätt att examinera civilingenjörer.

Regeringskansliet

Växel: 08-405 10 00

www.regeringen.se